

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ**

***ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ ХХІ СТОЛІТТЯ
ОЧИМА МОЛОДІ***

**МАТЕРІАЛИ
*IV Міжвузівської студентської
наукової конференції***

20 травня 2020 року

Харків 2020

УДК 330
ББК 65.0
Т33

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова оргкомітету:

Прокопенко І.Ф. – ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, академік НАПН України, доктор педагогічних наук, професор

Члени оргкомітету:

Радченко Л.П. – професор кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент

Сідельнікова І.В. – професор кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент

Гуцан Т.Г. – доцент кафедри економічної теорії Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат педагогічних наук, доцент

Мельникова О.В. – доцент кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат педагогічних наук, доцент

Власенко Я.В. – член Ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, магістрант 1 року навчання

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди
(протокол № 3 від 15 травня 2020 р.)*

Тенденції та перспективи розвитку економіки XXI століття очима молоді: матеріали IV Міжвузівської студентської наукової конференції (20 травня 2020 р., м. Харків). – Харків: ХНПУ, 2020. – 205 с.

У збірці представлено матеріали IV Міжвузівської студентської наукової конференції, присвяченої Дню науки. Дослідження учасників конференції розкривають актуальні проблеми економічної теорії. Розглядаються питання формування сучасної національної економіки в умовах глобалізації, процеси інноваційного розвитку на мікро- та макрорівнях, проблеми оптимізації фінансово-господарської діяльності суб'єктів підприємництва, теоретичні та практичні аспекти розвитку менеджменту та маркетингу в Україні.

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори та їх наукові керівники.

УДК 330
ББК 65.0

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди, 2020

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	7
Катречко А. В. КРЕАТИВНА ЕКОНОМІКА: ПЕРЕВАГИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ	7
Кривенцова В. Г. ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ	11
Сидоренко М. О. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	15
Біловус Р. В. АКТУАЛІЗАЦІЯ МЕТОДИК ОЦІНКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	17
Ільченко А. Р. ІТ-СТАРТАПИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	23
Крилова К. І. КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	28
Репецька Ю. О. УДОСКОНАЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНИ	32
Міжерицький В. А. ОСОБЛИВОСТІ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ	36
Єрмоленко К.-А. В. ВПЛИВ ВИРОБНИЦТВА НА ЕКОЛОГІЮ КРАЇНИ	40
Борисенко В. О. ПРОБЛЕМИ ЗАЙНЯТОСТІ І БЕЗРОБІТТЯ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ	44
Ріпчанська К. Р. БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ: ПРИЧИНИ, ВИДИ ТА ОСОБЛИВОСТІ В УМОВАХ СКЛАДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ	47
Таран О. Г. ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОГО НАЦІОНАЛЬНОГО РИНКУ ПРАЦІ	51
Чупир Ю. В. ЗОВНІШНЯ МІГРАЦІЯ РОБОЧОЇ СИЛИ ТА ЇЇ НАСЛІДКИ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	55
Деркач В. В. АНАЛІЗ ПРИЧИН ТА СУЧАСНИХ НАПРЯМІВ ЗОВНІШНЬОЇ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ	58

Борисенко Вікторія Олександрівна
ХНПУ імені Г.С.Сковороди
факультет фізичного виховання і спорту, 2 курс, 23 група
Науковий керівник – к.п.н., доцент кафедри
економічної теорії Гуцан Т.Г.

ПРОБЛЕМИ ЗАЙНЯТОСТІ І БЕЗРОБІТТЯ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Проблеми зайнятості й безробіття є одними з найактуальніших економічних проблем сьогодення. В економічній літературі зайнятість визначено як діяльність громадян, яка пов'язана із задоволенням особистих і суспільних потреб та приносить їм дохід у грошовій або іншій формі; безробіття є соціально-економічним явищем, коли певна кількість осіб не може реалізувати своє право на працю та отримання заробітної плати як джерела існування.

Під час вивчення економічної теорії хотілося особливу увагу звернути на ці категорії та зробити їх порівняльний аналіз на прикладі невеликого селища, в якому проживає автор.

Припустимо, що наша конкретна ситуація – це мікромодель загальнодержавної проблеми. За статистикою нашої селищної ради, кількість місцевого населення становить 1905 осіб. З них – 236 мешканців від 0 до 17 років. Людей віком від 60 років – 523 особи, умовно не працюючих, бо деякі все ж таки зайняті. Отже, не можуть працювати, у силу різних причин, 759 мешканців. Кількість осіб віком від 18 до 60 років, тобто теоретично працездатних – 1146. Додаємо приблизну кількість жителів до 70 років (так рекомендує Міжнародна Організація Праці) – отримуємо усього 1300. Це буде кількість працездатного населення нашого селища.

Дійсно працевлаштованих у селищі ми нарахували близько 200 осіб, за кордоном працюють 20. Зайнятих на тимчасових роботах, і не факт, що офіційно працевлаштованих (будівельники, водії, продавці тощо) – 100 осіб.

Студентів – приблизно 50, деякі з них знаходяться на утриманні своїх батьків, але деякі працюють – звичайно, у різних режимах.

Зайнятість – це діяльність осіб, не заборонена законодавством, і пов'язана із задоволенням їх особистих та суспільних потреб з метою одержання доходу (заробітної плати) у грошовій або іншій формі, а також діяльність членів однієї сім'ї, які здійснюють господарську діяльність або працюють у суб'єктів господарювання, заснованих на їх власності, у тому числі безоплатно. Це означає, що зайнятими ми можемо вважати і тих, хто працює по найму, хто веде підсобне господарство, а їх чимало. Припустимо – 130. Рівень зайнятості, таким чином, становить 38%.

Проведемо аналіз на рівні держави. За даними Держкомстату, у IV кварталі 2019 року рівень зайнятості населення віком 15 років і старше становив 51,2%, а серед населення віком 15-70 років – 57,7% [2]. Щодо безробітних, то відповідно до Закону України "Про зайнятість населення" (2013 р., Розділ I, ст. 1), безробітними вважаються особи віком від 15 до 70 років, які через відсутність роботи не мають заробітку або інших передбачених законодавством доходів як джерела існування, готові та здатні приступити о роботи [1]. Наважимося ввести маленьку поправку: візьмемо вік не з 15-ти, а з 17-ти років. І виходить, що майже 800 мешканців нашого селища є безробітними. До речі, офіційно у Центрі зайнятості зареєстровано лише 14 чоловік. Після здійснення розрахунків, рівень безробіття (відношення кількості безробітних до загальної чисельності економічно активного працездатного населення) у нашому селищі становить 62%.

За даними Державної служби статистики, за IV квартал 2019 року рівень безробіття становив 8,6 %: на 41 902 400 жителів працездатних є 17 381 800, а безробітних – 1 486 900, серед них офіційно зареєстрованих – лише 338 тисяч [2].

Виходить, що ми помилялися, вважаючи ситуацію щодо безробіття у нашому селищі такою, що можна співставити із загальною по Україні. Що ж у нас? Цифри невтішні: рівень безробіття у нас у рази більший, ніж загальнодержавний.

Через високий рівень безробіття у селищі спостерігаються негативні наслідки економічного, соціального та етичного характеру. Існує певне соціальне розшарування: зросла чисельність малозабезпечених мешканців, а відсоток так званих за сільськими мірками «забезпечених» осіб, які мають постійну роботу, є незначним. У нашій місцевості людям просто ніде працювати – на території селища діє 5 державних установ з дуже обмеженою кількістю робочих місць і кілька приватних, теж невеликих, підприємств. На жаль, почастишали випадки зловмисних діянь: жити добре хочеться усім.

Безробіття є не тільки економічним і соціальним, а навіть психологічним явищем. Сухі цифри статистики тільки фіксують результати математичних розрахунків. А скільки проблем, турбот, зруйнованих мрій, понівечених доль стоїть за цими показниками! Висновок зроблено на власному прикладі. У нас багато дуже висококласних безробітних спеціалістів, які зараз не працюють, тому що вони не змогли знайти застосування своїм професійним вмінням, або не отримували гідної оплати своєї праці. За останні десятиліття у нас фактично зникли підприємства, що надавали можливість для працевлаштування не одній сотні людей.

Як бачимо, що у нашому селищі безробіття набуло особливо масового характеру. Слід додати, що у сільській місцевості можливостей для подолання цієї проблеми зовсім мало. І як наслідок, спостерігаємо, відтік робочої сили з сільської місцевості з єдиною метою, щоб тільки прогодувати сім'ю. Випускники вишів не повертаються у села, і досить часто погоджуються на будь-яку мало кваліфіковану роботу не за спеціальністю, бо знайти вакансію молодому спеціалісту за дипломом досить важко. Підсилила дану проблему і нечувана епідемія коронавірусу, що різко погіршила економічну ситуацію не тільки в Україні, а й в усьому світі.

Список використаних джерел:

1. Державна служба зайнятості [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dcz.gov.ua/statdatacatalog/document?id=350809> 2. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2016/rp/sz_br_u/kzbr_m_u2016.htm